

M551 Sheridan

Obrněné průzkumné výsadkové vozidlo M551 Sheridan vzniklo z hlediska americké armády v přechodném období, kdy se přehodnocovala úloha tanku a hledalo se vozidlo schopné vzdušného transportu. Sheridan byl ale do značné míry zklamáním.

HLAVNÍ VÝZBROJ

Drážkované 152mm dělo M81E1 mohlo užívat konvenční munici i vypouštět protitankové řízené střely MGM-51 Shillelagh.

KORBA

Hliníková korba tanku M551 Sheridan měla standardní uspořádání. Byla rozdělena na motorový oddíl vzadu, bojový prostor uprostřed a přední oddíl řidiče s centrálně umístěným průřezem.

PANCÉROVÁ OCHRANA

Slabý hliníkový pancíř měl tloušťku až 50 mm a sklon 40 stupňů. Sklon zvyšoval účinnost pancéřové ochrany, přesto ale byl tank zranitelný minami a některými mobilními pěchotními protitankovými zbraněmi.

SEKUNDÁRNÍ VÝZBROJ

Ve věži byl namontován spřažený kulomet M240 ráže 7,62 mm, na střeše věže se v oběžném kruhu vedle velitelské věžičky nacházel velkorážný kulomet Browning.

VĚŽ

V ploché svařované ocelové věži seděl napravo velitel, střelec o něco níže před ním, nabíječ byl nalevo.

FAKTA

- Uspěchané zařazení tanku M551 Sheridan do výroby bylo způsobeno válkou ve Vietnamu.
- Praxe ukázala, že hlavní zbraňový systém tanku je nespolehlivý a obtížně se udržuje.
- Vzdor nedostatkům se Sheridan udržel ve službě tři desetiletí.

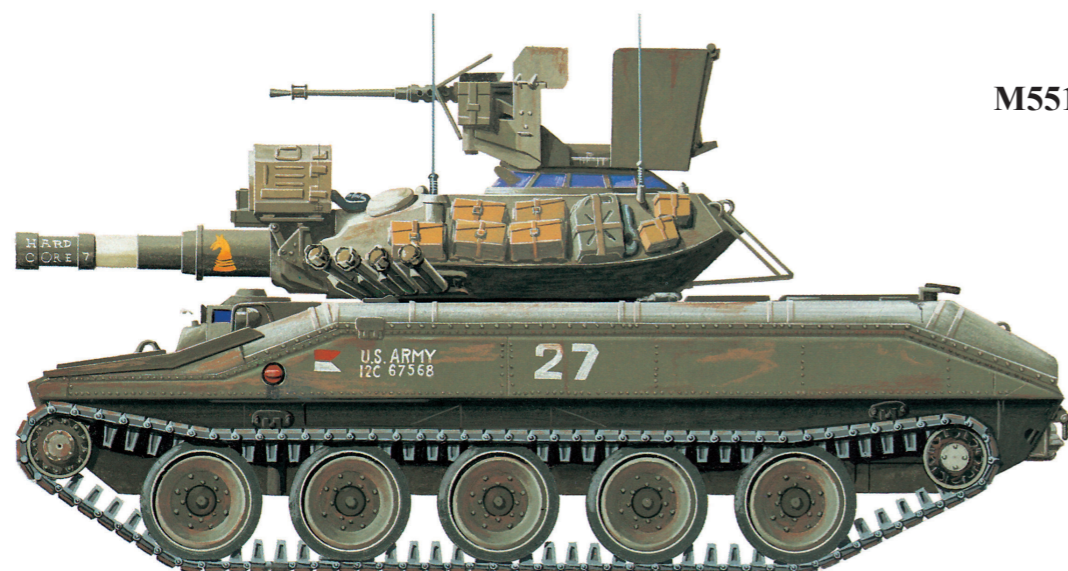
ZAVĚŠENÍ KOL

Lehké vozidlo vážící pouze 15 tun bylo odpruženo torzními tyčemi. Díky tomu se v terénu vyznačovalo dobrou pohyblivostí.

MOTOR

Přepínaný šestiválcový vznětový motor General Motors Detroit 6V-53T o výkonu 224 kW (300 hp) byl na komunikaci schopen vyvinout rychlost až 68 km/h. Byl spojen se čtyřstupňovou převodovkou Allison TG-25-2A s posilovačem.

Obrněné průzkumné výsadkové vozidlo M551 Sheridan představovalo neúspěšný pokus zkombinovat za pomoci velmi pokročilého zbraňového systému rychlost a mobilitu lehkého tanku s palebnou silou hlavního bojového tanku.

M551 SHERIDAN

M551 SHERIDAN – ZÁKLADNÍ TECHNICKÉ ÚDAJE

Země původu: Spojené státy americké

Osádka: 4

Konstruktor: Neupřesněno

Roky konstrukce: 1959–1965

Výrobce: Neupřesněno

Období výroby: 1965–1970

Vyrobena vozidel: 1 700

Ve službě: 1967–1996

Hmotnost: 15,2 t

Rozměry:

Délka: 6,3 m

Šířka: 2,8 m

Výška: 2,3 m

Výkonnost:

Nejvyšší rychlost, komunikace: 68 km/h

Nejvyšší rychlost, voda: 5,8 km/h

Operační dojezd: 560 km

Motor:

Pohonná jednotka: 1 × šestiválcový přeplňovaný vznětový motor
General Motors 6V53T s přímým vstřikováním o výkonu 224 kW
(300 hp)

Poměr výkon/hmotnost: 19,7 hp/t

Typ odpružení: Torzní tyče

Pancéřování a výzbroj:

Typ pancíře: Hliník

Hlavní výzbroj: 1 × drážkované dělo / vypouštěcí zařízení řízených střel
M81E1 ráže 152 mm. 20 nábojů. 9 řízených střel MGM-51 Shillelagh

Sekundární výzbroj: Starší verze 1 × 7,62mm kulomet M73/

M219. 3 000 nábojů. 8 zadýmovacích granátometů. Novější verze:
1 × 7,62mm kulomet M240C. 3 000 nábojů. 1 × 12mm kulomet M2HB.
1 000 nábojů. 8 zadýmovacích granátometů

Verze:

XM551: Omezená předsériová výroba z roku 1965.

M551: Základní sériová verze, výroba zahájena roku 1967.

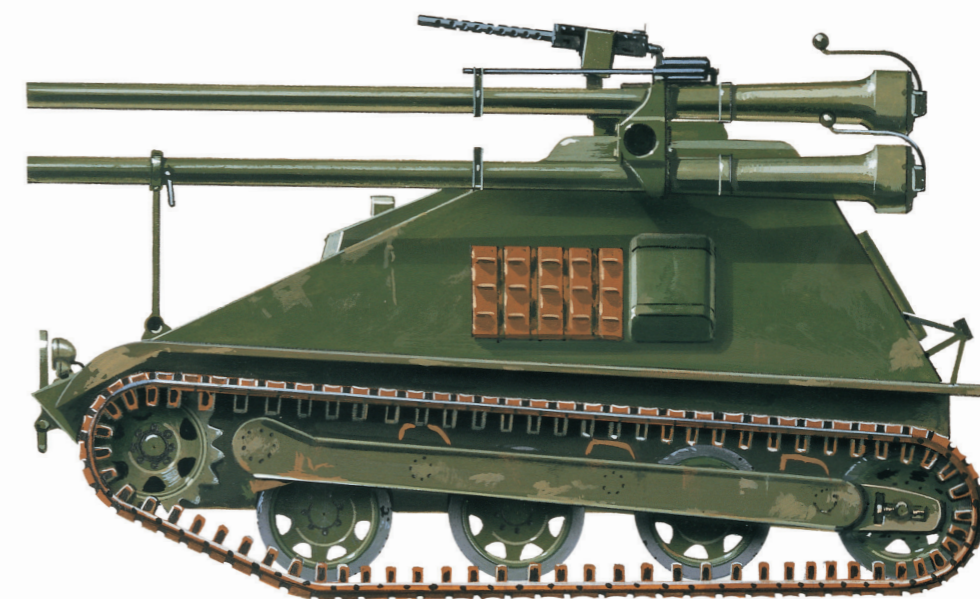
„Two Box“ M551: Upraven systém řízení palby a navádění střel, aby vznikl prostor pro dvě schránky: Jednu pro munici ráže 7,62 × 51 mm NATO (pro spřažený kulomet), jednu pro munici 12,7 × 99 mm BMG (pro velkorážný kulomet). Schránky na řízené střely upraveny, aby mohly pojmout i konvenční munici.

M551A1: Modernizovaný M551 s laserovým dálkoměrem AN/VVG-1.

M551A1 TTS: Byl vybaven přístrojem pro noční vidění AN/VSG-2B obdobným jako u M60A3 MBT. Později se stal standardním vybavením všech M551A1.

M551-NTC: National Training Center. V NTC ve Fort Irwinu prošla řada M551 úpravou, která ji měla z cvičných důvodů připodobnit běžným typům vozidel Východního bloku. Známý byly také jako „vismods“ čili vizuálně modifikované.

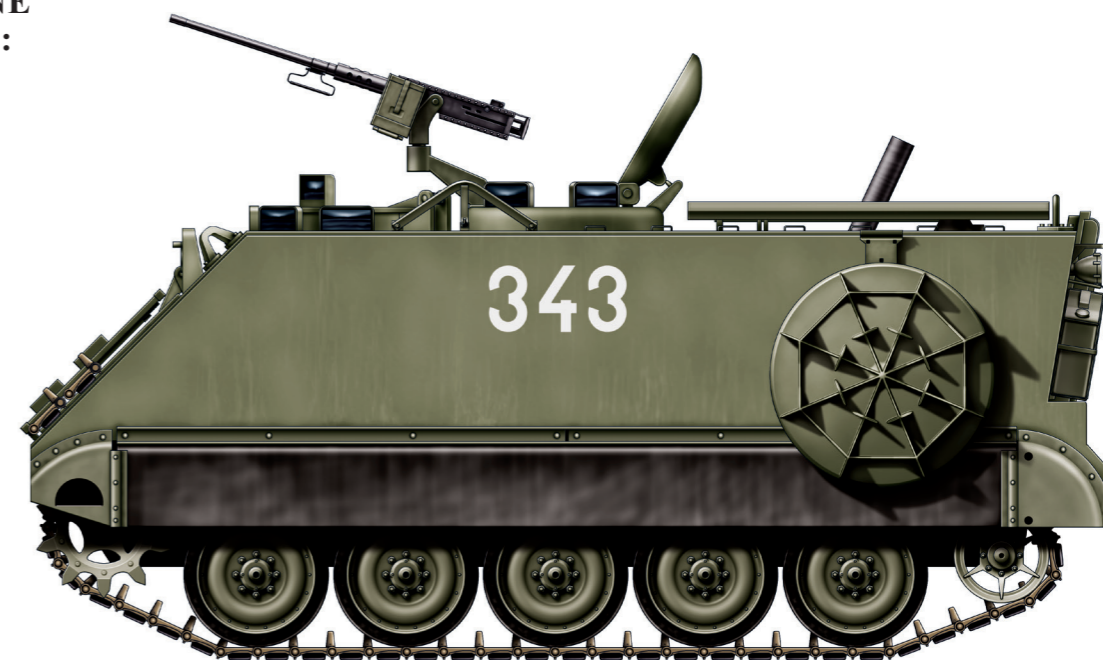
PODPŮRNÉ
VOZIDLO:
M50 ONTOS

M551 SHERIDAN

Řidič tanku M551 Sheridan měl k dispozici tři periskopy, z nichž jeden byl vyměnitelný za infračervený, a dále jeden průzor. Periskopy zabudované ve velitelské věžičce umožňovaly výhled v rozsahu 360 stupňů, střední z nich mohl být vyměněn za noční infračervený periskop. Střelcův optický zaměřovač byl spojený s laserovým dálkoměrem, možná šlo o první takové v praxi užívané uspořádání. Tento systém byl spojen s analogovým balistickým počítačem. Interiér M551 byl praktický, ale kvůli nedostatečnému pancéřování byl chráněn pouze před palbou ručních zbraní a zranitelný byl i minami.

PODPŮRNÉ
VOZIDLO:
M113

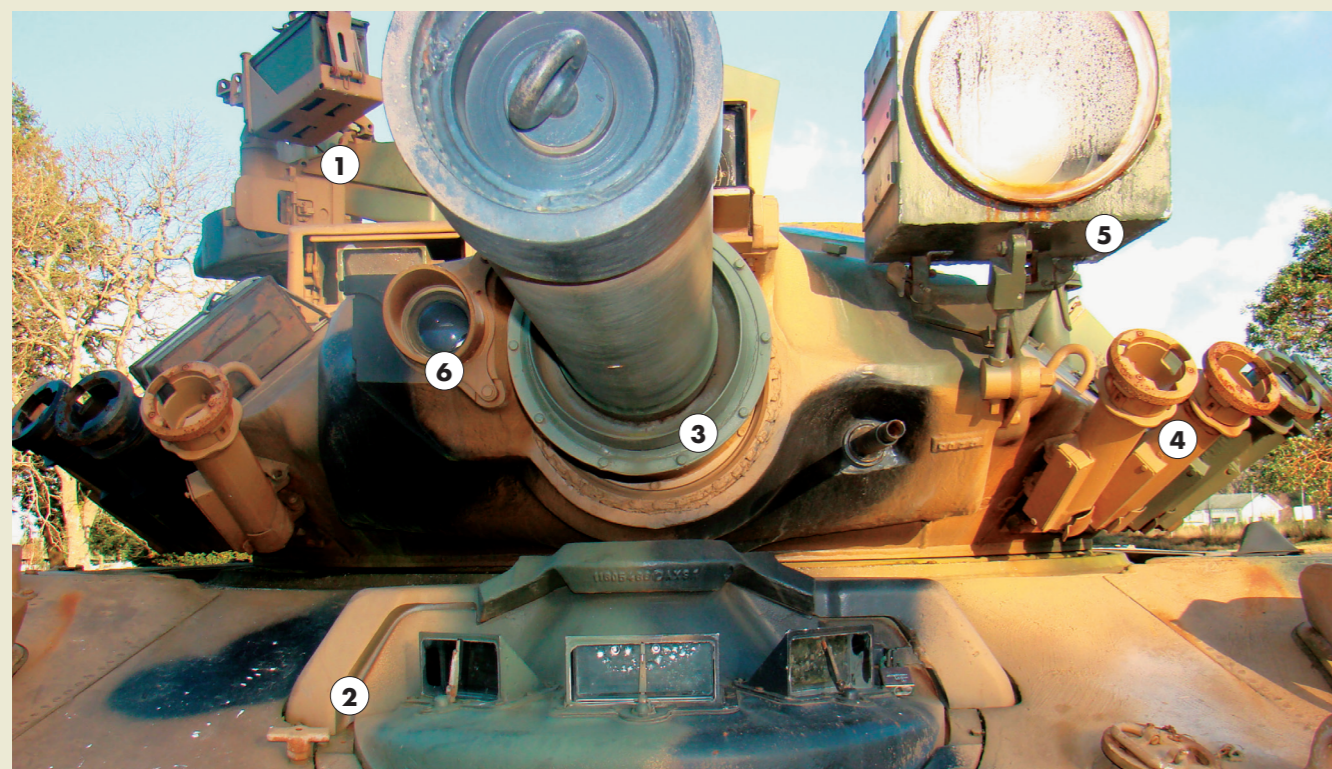
Vývoj tanku M551 Sheridan byl poněkud krkolomný. Poznamenaly jej obtíže se složitou elektronikou, která byla součástí kompletu protitankových řízených střel MGM-51 Shillelagh a problémy se spalitelnými nábojnicemi do 152mm hlavního děla.

Americká armáda zavedla M551 Sheridan pod tlakem nutnosti nahradit zastaralé lehké tanky M41 Walker Bulldog. Současně armáda přehodnocovala dělení na lehké, střední a těžké tanky a začínala se klonit k myšlence univerzálního primárního obrněného bojového vozidla, z níž měl vzejít koncept hlavního bojového tanku.

Počátkem 60. let si americká armáda uvědomila, že potřebuje lehký tank, který bude nejen možno přepravovat vzduchem, ale bude též schopen poskytnout účinnou podporu kavalerii²⁰ a obrněné pěchotě. Vzhledem k vývoji nové generace sovětských vozidel se prioritou stala i obojživelnost.

Pohled zblízka

Aeromobilní tank M551 Sheridan měl sloužit u výsadkových jednotek. Jeho hlavní, drážkované dělo ráže 152 mm mohlo vypouštět i protitankové řízené střely Shillelagh.

- 1 **Laserový dálkoměr:** Vně montovaný laserový dálkoměr pomáhal při vyhledávání cílů.
- 2 **Pancéřování korby:** Ukázalo se, že lehký Sheridan je v boji zranitelný minami, přímou palbou a improvizovanými výbušnými zařízeními.
- 3 **Hlavní zbraň:** Drážkované 152mm hlavní dělo tanku M551 Sheridan bylo určeno také k odpalování protitankové řízené střely Shillelagh.
- 4 **Zadýmovací granátomet:** Na věži byla instalována dvojice zadýmovacích granátometů ke krytí vozidla.
- 5 **Světlomet:** Možnost tankové osádky identifikovat cíle zvyšoval výkonný reflektor, schopný pracovat v běžném i infračerveném spektru.
- 6 **Periskop řidiče:** Řidič sedící vepředu uprostřed korby měl na terén před sebou výhled také průzory.

Tři členové osádky tanku M551 Sheridan projíždějícího ulicí obhlížejí okolí. Americká 82. výsadková divize byla poslední vyšší jednotkou využívající Sheridan v jeho aeromobilní roli.

Sheridan byl urychleně zařazen do výroby v době vrcholící vietnamské války – jeho bojové nasazení v jihovýchodní Asii vzápětí odhalilo zásadní nedostatky nového tanku.

Ve velmi horkém a vlhkém vietnamském klimatu měl přeplňovaný vznětový motor tendenci k přehřívání a také se rychle objevovaly poruchy v systému řízení palby. Ještě problematičtější byla neúčinnost hlavního zbraňového systému M81. Dělo mělo ráži 152 mm, mělo ale tak krátkou hlaveň, a tím i nízkou ústřovou rychlost, že jeho schopnost probíjet pancíř byla výrazně omezena, zatímco samotná munice byla nestabilní a v případě prostřelení tenkého pancíře korby v boji hrozilo nebezpečí exploze. Hlavní dělo bylo určeno také k odpalování protitankových řízených střel MGM-51 Shillelagh, což vyžadovalo udržovat hlaveň v jedné čáře s cílem – a tím se snižovala účinnost děla.

ZPĚTNÝ RÁZ ZVEDAJÍCÍ KOLA

Samotné dělo se zanášelo, zatímco otřesy při střelbě a zpětný ráz dělaly spoušť mezi citlivou elektronikou, nutnou k obsluze systému Shillelagh. Vyskytoval se i názor, že podvozek je pro zpětný ráz zbraně příliš lehký. Po výstřelu se údajně občas zvedalo ze země druhé a třetí pojezdové kolo.

Sheridany nasazené ve Vietnamu sice neměly instalovaný systém Shillelagh, přesto však kritika neustala ani po jejich

bojovém nasazení. Ukázalo se, že je vozidlo zranitelné minami a vražednými pancéřovkami, jimiž byly vyzbrojeny komunistické jednotky ve Vietnamu. Sheridan byl sice lehčí a obratnější než tank M48 Patton také nasazený v jihovýchodní Asii, což přinášelo lepší mobilitu; tato přednost ale ve vietnamských džunglích přišla do značné míry vniveč, protože lehčí Sheridanů si nedokázaly snadno poradit s jejich hustou vegetací. Také tanky M551 dislokované v Evropě trpěly mechanickými poruchami.

Vzhledem ke zřejmým nedostatkům vozidla americká armáda do roku 1978 stáhla Sheridan z prvosledových jednotek. Výjimkou byla 82. výsadková divize, která si jej podržela až do poloviny 90. let. Sheridanů byly bojově nasazené během invaze do Panamy koncem roku 1989 a později na Blízkém východě v operacích Pouštní štít a Pouštní bouře; vzhledem ke své zranitelnosti ale sloužily pouze k průzkumu. Není jasné, zda byl systém Shillelagh vůbec použit v boji, pokud k tomu došlo, pak během Pouštní bouře. Část Sheridanů zůstává ve službě na zkušebním polygonu ve Fort Irwinu v Kalifornii, kde po úpravě siluety hrají roli potenciálně nepřátelských tanků.